

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— .
Negyedévre 2.50 .
Egy óra 1.— .
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpíacz, a város-házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petty soronként 5 kr-ával az ártátnak.

A Csokonai-kör és a kegyelet.

— Fazekas Mihály emlékezete. —

Irta: **Koncz Ákos.**

Debreczen, április 18.

Nem egyszer szóltunk már a Csokonai-kör dicséretéről... s midőn ezt tettük nem jártunk igaztalan utakon, nem hizelegettünk vezetőségének, mert a himet, melyet alkalomról alkalomra rávartunk, a Csokonai-kör buzgó munkásságával megérdemelte.

S ha a nagy közönség elvárja a sajtótól, hogy a talmi dolgokat leleplezze, a fogyatkozásokat figyelemmel kíséje, elvárhatja azt is, hogy tollát felemelje a dicséretre is, ha valahol szépet és nemeset lát, mert az elismerés nem csak barátokat szerez az eszméknek, hanem fokozza munkásságát az erőknek épp úgy, mint a harmat és napsugár elősegítik a virágok szimpompájának fejlődését és illatát.

A Csokonai-kör most a debreczeni irodalmi élet középpontja, melyből nagy eszmék, nemes szándékok erednek, melyek rendszeresen megtalálják útjokat a művelt társadalom eszéhez és szívéhez. A kör élén városunk és társadalmi életünknek legkitünőbb férfiai állanak, kik ragyogó tehetségükkel, az irodalom és nemzeti nyelv iránt érzett szeretetükkel és művelt lelkükkel megtörték a közönyösség kemény szikláját, úgy, hogy abból

a törés nyomán irodalmat és művészetet nevelő viz buzogott fel.

És ezen élénk szellemi élet, melyet dicséretére legyen mondva a Csokonai-kör teremtett meg, napról-napra erősödik Debreczenben és nyomában pezsgő társadalmi élet indult meg, mely a jövőben felmerülő eszmék diadalát biztosítja. Emellett a Csokonai-kör a multba is visszatekint s kegyeletes kezekkel szedi össze emlékezetét azon nagy férfiaknak, kik agyuk világosságával és ragyogó tehetségük erejével szellemi tőkével gazdagították irodalmunkat.

Ilyen jeles férfinak ülte tegnap is emlékezetét a Csokonai-kör. Emléktáblával jelölte meg ugyanis azt a helyet, hol a híres Ludas-Maty szerzője született és meghalt.

Köbe vésette avatott mesterrel annak emlékezetét, ki mint költő és tudós nemcsak korának volt disze, hanem maradandó becsü műveivel biztosította nevének tiszteletét a késő időkig.

Legyen áldott az eszme és a gondolat, mely köbe véste a deli levente, a ragyogó humoru költő és az igazi tudós emlékezetét. Most már falba van téve a kivitel is, mely az idők végéig hirdetendi, hogy a Csokonai-kör vezető férfiai nemcsak gondolkoznak, hanem éreznek is, nem feledvén el azok érdemeit, kik a letűnt multnak phároszi lángjai valának.

A Fazekas Mihály szülőháza

emlékkövel való megjelölésének eszméje a Csokonai-kör tudós elnökének: bessenyi *Szelli* Farkas, kir. táblai tanácselnök kimeríthetetlen kegyelet forrásából eredt. Az eszme tetszésre, kivitele pedig ihletett mesterre talált a nagytehetségű *Tóth* András művész személyében s ma már ott látjuk köbe vésvé emlékezetét annak a férfinak, kit midőn a Csokonai-kör megörökített, ugyanakkor az egész művelt társadalom elismeréséből font koszoru illeti meg őt is, mint olyat, ki régen eltemetett nagy emberek hantján meg-meggyujtja az emlékezés világosságát, az elismerés szövétnekét.

Legyen a Csokonai-kör további munkásságán az ég áldása és legyen áldott a Fazekas Mihály emlékezete mindaddig, míg hazáját és nemzete nyelvét szerető nép él a magyar földön!

Tudósítónk a szép ünnepély lefolyását következőkben jegyezte fel számunkra.

Délelőtt 11 órakor kezdődött az ünnepély. A Kereskedelmi Bank kétemeletes palotája előtti széles utcát egészen ellepte a közönség. A tábla a palota utcai homloka déli részén van a falba beillesztve, azon a helyen, ahol néhány évvel ezelőtt még a tűzfalas végű Aranyi féle öreg ház, a Fazekas Mihály lakóháza állott. A táblát repkényből font koszoru övezte s még fehér lepel takarta. Előtte emelvény állott, melyre a városi dalárda éneke, a Hymnusz után

Géresi Kálmán tankerületi főigazgató és a Csokonai Kör alelnöke lépett s a

TÁRCZA.

„1848. Emlékezete.”

Irta: **Dr. Szántó Sámuel.**

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség! Ismét ünnepre gyűltünk össze. Még alig hangoztak el a lelkesítő szavak, melyekkel márczius idusát, mint a szabadság első derengésének napját üdvözlöttük, még érezzük a hazafias örömmámor és lelkesedés hevét, mely szívünket és agyunkat egyaránt rezsésbe hozta, a midőn ama nagy nap eseményeit megjelentettük; és ime, újra ünneplünk, letesszük a mindennapi munka köntösét, rendes foglalkozásunkban pihenőt tartunk, hogy teljes áhitattal, szívünk egész melegével néhány órát szenteljünk ama nagy események emlékének, melyek félszázados évfordulóját ép ezen napokban oly ritka fényvel ülte meg dicsőségesen uralkodó, szeretett királyunk hű nemzetével együtt.

A két ünnepnek meg van történeti és okozati összefüggése. Egyik a másiknak folyománya, logikai következménye.

*) Felolvastattott a debr. keresk. akad. 1898. április hó 16-án tartott emlék-ünnepélyén.

E kettőt egymással szembe állítani nem lehet, nem szabad. Márczius 15-ike a szabadság első pirkadása, hajnalhasadása, kezdete ama csodálatos epopeának, mely a magyar névnek Európaszerte annyi dicsőséget szerzett, első bevezető strofája a szent legendának, mely a nemzet hitét, reményét a szomorúság és esüggedés korszakában fönntartotta. Márczius 15-ke örök idők, a késő utódoknak is hirdetni fogja: hogy volt egy szomorú kornak, melyben a nemzet tespedésbe sülyedt, a hatalom elnémitotta az ajkakat, elszib basztotta a tagokat, volt idő, midőn a nemzeti és politikai élet Magyarországon Múchelt és Metternich mindenható rendszere delejes álomba ringatta az országot. De hirtelen beállott a kikelet, a nap első aranyhíntó sugara eloszlatta a sűrű felhőzetet, a reménytelenség örök éjszakája tűnni kezdett, az első lány fuvalom szétolvasztotta a jégbilincseket és a tavasz enyhe szellője új életet, új reményt öntött a nemzet dermedt tagjaiba. Márczius 15-ke örökre hirdetni fogja a nemzet föltámadásának ezen hősi legendáját és senkinek sem juthat eszébe, hogy ezen napot, melyen a nemzeti öntudat hosszú tetszhalotti álmából fölébredett, melynek emlékére minden magyar szívében és agyában, a vér erősebben lüktet, hogy e napot —

mondom — a nemzet lelkéből és emlékéből kitorolja vagy bár csak kisebbitse. A nemzet önmaga avatta ünnepévé történelmünk egyik dicső napjává.

De állami életünk ujjáébredése, rendi szerkezetünk átalakulása, Magyarország modern államiságának kezdete összeesik a tavasz és az emberiség föltámadásának ünnepével, kezdődik azon nappal, melyen a koronás király nemzete óhajait meghallgatta, Magyarország akkori törvényhozóinak munkálatait szentesítésével ellátta és a midőn a szentesítéssel ellátott törvények az ország korai és rendei előtt kihirdetve lesznek. Ez a nap április 11-ike a rendi országgyűlés utolsó gyűlése.

Ne kicsinyeljük ezen nap kiváló fontosságát. Ez volt berekesztője azon örökké nevezetes országgyűlésnek, mely a mai Magyarországot, a modern állami életet megteremtette, ezen naptól számíthatjuk Magyarország újabb korát. Joggal mondhatta tehát ezen napon a pozsonyi utolsó országgyűlésen tartott bucsubeszédében az ország nádora, István főherceg: „Ha visszanézünk országos tanácskozásainkra ha ezek eredményét tekintjük, bátran el lehet mondanunk: hogy a jelen törvényhozás örökre nevezetes fog lenni hazánk évilapjaiban, mert általa nyertük meg azon

következő esinos beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

Mikor a Csokonai Kör a debreczeni társadalom nevében bizonyos kötelességeket állapított meg a maga teendői között, elhatározta, hogy a Debreczenben élt és működött jelesebb férfiak emlékezetét rájuk emlékeztető egyszerű márványtáblákkal jelöli meg, nem felejtkezhetett el Fazekas Mihály főhadnagyról, a Ludas Matyi szerzőjéről, a Debreczeni Kör egyik legrokonszenvesebb tagjáról sem és megörökíteni kívánta lakóhelyét. Ez alkalommal felfrissíteni szándékozom néhány szóval életét és irodalmi működését is. Két katonaviselt ember alakja és neve emelkedik ki, a mult század végén és a jelen század elején a magyar irodalom történetében. Az egyik gr. Gvadányi József lovasgenerális a Peleskei nótárius, a másik, Fazekas Mihály a Ludas Matyi szerzője. Mindkettő a népies irány követője, egyéniségükben úgy mint irodalmi működésükben, egyszerű, de egészséges magyar humorral, katonai darabossággal, magasabb műalkotási igények nélkül, se franczia, se latin, se német izlés, és munkák után nem indulva. Egyik sem volt nagy költői tehetség, de mindenik teremtett egy olyan alakot, a melyet nemesak az irodalom történet emleget, hanem a melyeket a magyar köznép a magyar ember sem felejtett el. Mert mindeniknek sikerült az új életre ébredő nemzetnek még akkor homályos sejtelmek közül megragadni a jövőndök egy-egy hatalmas eszméjét és kifejezésre juttatni azt, egy szerencsésen megalkotott alak vonzó népszerűségében. A költő halála után mind a két alak, tovább fejlődött, egyik sem maradt meg az epikai költészet körében fellépett a színpadra is, ösmeretessé vált minden magyar ember előtt és hosszú ideig gyönyörködött, gyönyörködött némi részben ma is és lelkesíti a magyar közönséget a könyv lapjairól, a színház deszkáiról.

A Peleskei Nótárius azt hirdette, hogy a mit Magyarországon idegen nyelv, idegen módi, tehát a magyar Géniusznak tagadása a magyarságról való megfeledkezés, azt nem csak meg lehet támadni, de kötelessége is megtámadni minden, még a legegyszerűbb magyar embernek is. Ludas Matyi abban a korban, midőn még a jobbagysági intézmény

nemzeti alkotmányunk egyik sarkköve, sokak szerint palládiuma volt, kimondotta, hogy a jobbagy, ha vele a földesur embertelenül bánik, az embertelenséget háromszor verheti vissza; hogy a magyarnak azon jellemvonása, hogy a jussát nem hagyja, nem csak a porlekedő nemesi osztályban van meg, hanem a sérelemmel szemben a paraszt suhancznak a véreben is. És ne felejtjük el, hogy az idegen nyelv és módi, nemzeti veszedelmére egy ilyen eredeti családból származó főúr figyelmeztet bennünket legnyomatékosabban, aki a magyar Géniuszt nem családi és történelmi hagyományokban, hanem a táborban magyar huszárjai közt szerette meg. A magyar parasztság embertelen elnyomatása ellen pedig az első tiltakozó szót, szintén egy katona-tiszt, későbbben városi polgár hangoztatta. Ez volt az első hang, mely tréfásan ugyan de határozottan fel mert szólalni és előkészítette a néhány évtized múlva bekövetkezett eseményeket.

Nem hagyhatom, hason említés nélkül a két költő közt azt a közös rokonvonalat is, hogy Debreczent mind a kettő szerette. A Peleskei Nótárius Pestre utaztatában Debreczenben száll meg a Csapó-utczán, a Fehérlóban tölti meg a kulacsát, a Debreczen határában vele történt tréfás kalandokban mutatja be a költő a magyar pusztai életet, itt készíti mintegy elő, hogy a fővárosban azután olyan tekintet nélkül menjen neki mindennek, a mi idegen módi. Fazekas pedig egész életét Debreczen hű szolgálatában töltötte, bátran felszólt amikor városát megtámadottnak vagy megsértettnek gondolta és ha egyben másban elfogultan is, de őszinte meggyőződéssel védelmezte a Debreczeni kör magyaros irodalmi álláspontját: Fazekas Mihályt nem számíthatjuk nagy nemzeti költőink közé. Tulajdonképpen nem is volt hivatásszerű költő; a költészettel és tudománnyal inkább mint működvelő foglalkozott, bár mindkét téren nyomós emléket hagyott maga után irodalmunk történetében. Mint kiszolgált katona, nemes és hasznos szórakozást keresett és azt az irodalomban találta meg. Elvezte a Debreczeni Kör legjobbainak benső barátságát és maga is e kör egyik vezérlő tagja.

A szónok beszéde további folyamán azt a szoros, bizalmas barátságot festette,

amely Fazekast nagy nevű kortársához, Csokonaihoz fűzte s amely a sorsüldözött költőt életének utolsó éveiben bizonyosan gyakran fölvidította. Szólott arról a szerepről, amelyet Debreczen a magyar természettudományok, különösen a fűvészet irodalmának terén betöltött, Méliusz Pétertől, az első magyar fűvészkönyv a Herbarium szerzőjétől kezdve, Csapó József orvosig, Diószegi Sámuelig és Fazekas Mihályig. Diószegi és Fazekas, akik sógorok voltak, Linne rendszere alapján ma is számottévo magyar növénytant irtak, mégis olyan szerények voltak, hogy a nevéket nem irták a könyv ezimlapjára. Hiányos lett volna Fazekas érdemének méltatása, ha nem emlékezett volna meg Géresz Fazekasról, mint a Debreczeni Kalendárium több éven keresztül szerkesztőjéről, amelyben számos versek, meséjén, ismeretterjesztő cikkekben kívül újra kinyomatta Bartha Boldizsár 17. századbéli históriáját Debreczen város siralmas állapotáról. E históriának eredeti példányai olyan ritkák, hogy közlése majdnem ujdonság számba ment.

E szép beszéd után újra felzugott az éljenzés, melyből kijutott Tóth András szobrásznak is, mikor az emléktábláról lehullt a lepel.

Most dr. Benedek János ügyvéd, a Csokonai-kör titkára, s Debreczen édes szavu házi költője szavalta el *Ludas Matyi szülőháza* ez. szép alkalmi költeményét amely így hangzik:

Ludas Matyi szülőháza.

Ludas Matyi szülőháza
Ez a hajlék.
Népszabadság! egyik hősöd
Itt fogamzék.
Immen kelt föl seregével:
— Husz libával —
S lerázván a szolgálanczot,
Nagy merészen szembezállott
A világgal.
Itt fakadt ki a nagy eszme
Szép virága,
Megfürösztve víg humornak
Harmatába:
Ugy ragyogott, mint a jó kedv
Drága gyöngye . . .
Hajh! pedig más adta fényét:

alapot, melyen az új alkotmány dicső temploma emelkedhetik.

Igen joggal mondhatjuk ma ama nevezetes nap félszázados emléknapiján, hogy 1848. április hó 11-én rakták le a magyar demokratikus alkotmányának alapköveit. A márczius 15-én lelkesen elhangzott szabadság egyenlőség és testvériség jelszavak április 11-én nyertek formát és tartalmat. Ez a nap az új Magyarország születésnapja. Az ekkor szentesített törvények rendíthetetlen alapot teremtettek, melyet a későbbi szomorú kor önkénye, erőszakos hatalma többé megingatni nem tudott. A nemzet és királyának együttes akarata, ezen napon együttérzése, szívök összedobbanása volt a ragaszték, a vas-kapocs, mely az új alkotmány összehordott alapköveit összetartotta, összeforrasztotta. Ezen a rendíthetetlen sziklaalapon épült föl, a fergeteg elvonulásával, a visszavonás szüntével alkotmányunk, állami önállóságunk, szabadságunk szent temploma, melynek legnagyobb éke, legdicsőbb betetőzése, az örökké ragyogó, népe szeretetében tündöklő szent korona.

A magyar nemzet történetében fontos szerepe jut a szent koronának. Már a mult századokban is ösztönszerűleg érezte a magyar alkotmány és korona közötti szoros kapcsolatot, nemzeti öntudatával mintegy összeforrott a szent ko-

rona iránti áhitat és tisztelet. És joggal, mert a magyarnép a koronában nem pusztán jelvényt, diszt lát, melylyel uralkodóját, fejedelmét disztíti, a mi történelmi tradícióknak szerint a szent korona maga a nemzet teste, mely ezen koronában fejedelmével egyesül. A magyar közjog szerint a magyar nemesség büszkén mondhatta magáról: membrum sacrae coronae a szent korona tagja és pedig egyenjogú tagja vala a fejedelemmel. Nemzet és fejedelem együttesen teszik a szent koronát, egyoldaluan sem a nemzet, sem a király nem lehet erős, a hatalom mindkettőnek együttes erejében rejlik és az alap melyen találkoznak, mely mindkettőnek, jogait biztosítja: ez a magyar alkotmány. A hármas halom, a négy folyamatos mező az ország czimerében a hazai földet, a nemzetet jellemzi, de a czimer esonka, ha fölötté nem diszt Szt. István koronája.

Csoda-e tehát, ha az magyar mindenha nívósan és elszánt kitarással ragaszkodott alkotmányához, melylyel szoros összeforrott nemzeti önállósága, állami függetlensége és szabadsága. Ez volt palládiuma, éltető levegője létének egyik föltétele. „Ezzel vagy ezen“ büszke szavakkal küldötte a hős spartai anyai fiát a harezba. Nemzetünk története bizonyítja, hogy alkotmánya, szabadsága volt oltalmazó pajzsa, melylyel hosszú évszázado-

kon át az önkény ellen küzdött, annak védelmében örömmel ontotta véréit.

Haza alkotmány, szabadság azonos fogalmakká váltak, ezért fogtak fegyvert Boeszkay hajdu, ezért lobogtatták diadalmas zászlóit Bethlen, Boeszkay hős seregei.

Az ég egy kacsét ad minden hazának — mond a Buesu dalnoka — és a nemzet híven őrzi birtokát.

Ez a kincs hazánk történetében nemzetünk alkotmány és szabadság szeretete.

De alig van nemzet Európában, melynek az alkotmányról oly tisztult fogalmi volnának, mint a magyarnak, csak egy szabad nép mérközik vele és ez: a nagy angoi nép, melynek magna chartája majdnem egyszülött alkotmányunk egyik alapkövével, az arany bullával. Ezen két nemzet soha sem türte az önkény-uralmat, sohasem hajolt meg a dolyfős absolutismus előtt és mindenkor féltékenyen őrízte alkotmányos szabadságát. Hiszen csak napjainkban történt, hogy a nagy germán nép császára büszkén hirdette: „a császár akarata a legfelsőbb törvény, suprema lex, voluteis regis“; hisz csak most történt, hogy a német parlamentben elhangzott előkelő ajakról, „hogy a német alkotmány az uralkodó ház önkényes ajándéka.“ Ily „meghunyászkodás“-ra a magyar sohasem volt képes, és amint az angol fennen hirdeti: „my house, my

Az elayomott, a szegény nép
Hulló könyje.

Nagy volt ám a nemes urak
Nyersesége.

Megtanítani őket egy kis
Emberségre,

S lerombolni azt a korhadt,
Csuf korlátot:

Ludas Matyi szivvel, hévvel,
Szabadságnak ihletével.

Hozzá látott.

S ime, köztünk nincs ma korlát:
Megszülemlett

Az egységes, dicsőséges
Magyar nemzet.

Nyílt a pálya: kiki törhet
Mind előbbre;

S hogyha jellem lelke kincse,
Nem kérdezzük, van-e, nincs-e
Kutyabőre?

Palota lón, büszke, fényes —
A kis hajlék,

Hol a Muzsák lágyan zengő
Dala hangzék;

Hol a kis kert virággal
S zöld lugassal

Két költőnek kínálkozott:
Csokonai itt borozott

Fazekassal.

Harcok után fáradalmit
Itt pihente

Az otthonba visszatérő
Hős levente;

De nem pihent: lantja zengett,
Szívő lángolt

S szellemének tiszta lángja,
Mint szövétnak bus hazánkra

Ugy világot.

Édes vérem, te szép alföld
Magyar népe:

Tisztelettel járj e hajlék
Közelébe;

Szent ez a hely: Ludas Matyi
Szülőháza,

Szabadságnak a bölcsője . . .
— Ezer áldás a költőre

S hajlékára!

Hosszu lelkes éljenzés jutalmazta a
költőt.

Utána Széll Farkas lépett az
emelvényre s a következő csinos beszédet
mondotta:

Tisztelt közönség!

Alapszabályaiban is meghatározott
feladatai egyik legnemesebbikét vélte tel-
jesíteni a „Csokonai kör“, midőn a kegye-
let és hála érzelmeitől eltelve, emléktáblával
jelölte meg ezt a helyet, ahol egykor
Csokonai kortársja és barátja, Fazekas
Mihály, a *Ludas Matyi* nagynevű költője
élt, munkálkodott és meghalt.

Tiszteletünket, hálás emlékezetünket
hadd hirdesse sokáig e márványtábla, a
mit a művész keze oly szépen megalko-
tott; s midőn e ház tisztelt tulajdonosának:
az Ipar és Kereskedelmi Banknak az
emléktáblát átadni szerencsés vagyok,
arra kérem a tek. igazgatóságot: Őrizze
és gondozza azt oly kegyelettel, amilyen-
nel a Csokonai Kör e palota helyén állott
egyszerű ház egykori hírneves lakója
Fazekas Mihály emlékének áldozott.

Utána **Sesztina** Lajos, a tulajdo-
nos bank elnök igazgatója átvette az
emléktáblát megőrzés és gondozás végett
s kijelentette, hogy a Bank legközelebbi
közgyűlésén indítványozni fogja, misze-
rint e nap emléke jegyzőkönyvben örökít-
tessék meg s a Bank kötelezze a későbbi
igazgatóságokat is a tábla hű gondozására.
Eljenzéssel fogadták ezt a beszédet is.

Utóljára a dalárda elénekelt az „Óh
Tihanynak riadó leánya“ kezdetű Csoko-
nai dalt s ezzel a lélekemelő ünnepély
véget ért.

A táblát barokstilü-keret övezi,
amelybe hat dombörmű van beillesztve.
Őt Ludas Matyi egy-egy jelenetét ábrá-
zolja, a hatodik pedig a borozgató Faze-
kast és Csokonait tünteti elő. A tábla
felirata ez:

Itt állott az a ház, melyben

Fazekas Mihály

a Ludas Matyi hírneves szerzője

élt, munkált és meghalt.

1766—1828.

Emlékeztére emelte

a **Csokonai-Kör**

1898.

Tisza Kálmán beszéde.

Debreczen, április 18.

Mintha az idő kereke megállott
volna: Tisza Kálmán felett átszállott nyom-
talanul. Csak éveire nézve korosabb ná-
lunk. Esze, ötlete, humora, debatteri ké-
pesége most is a régi. Ez a lángész örök
fiatalsága.

Az a beszéd, a melyet a kormány
kongrua-javaslatá mellett tartott, valóság-
os parlamenti eseményszámba ment.
A padok szorongásig megteltek, mélysé-
ges esendben hallgatta meg az ellenzék
is. Hova tűntek azok az idők, mikor
Tisza Kálmánt nem akarták meghall-
gatni?

Ha beszédét röviden jellemezni akar-
nánk, azt irhatnók róla, hogy az a hazafi-
ságnak és vallásos érzésnek apoteózisa
volt. Nem az a fellengző apoteózis, a
melynél szép szavak áradatába fullad bele
a szív is, az értelem is. A tipikus magyar
embernek józan apoteózisa, amely tiszte-
letet parancsol, mert az erős és férfias
meggyőződésnek legmélyebb rétegeiből
fakad.

Tisza Kálmán azt mondta, hogy
előbb magyarnak született, csak azután
keresztelték meg reformátusnak. Egész
élete, annak minden sikere és dicsősége
e mellett tanuskodik. Valóban nagyon
helyén volt a mai viszonyok között előbbre
helyezni a hazát, mint a felekezetet.
Mert furesa időket élünk. Világhódító
utjában eljutott hozzánk is az ultramon-
tanizmus. A magyar politikában is feltü-
nekedtek már a Molnár Jánosok. Azok a
politikuskok, a kik Krisztus palástját teri-
tik a maguk világias céljaira. Azok a
kik megfélemeznek róla, hogy az egy-
házaknak a mennyország kulcsait adta át
az Údvözítő. Azok a politikuskok, a kik
nyíltan fenyegetőznek, hogy a politikát
beviszik a templomba is, holott a Meg-
váltó korbáccsal ütötte ki onnan az áru-
sokat és pénzváltókat, azt mondván nekik,
hogy az ő háza „nem latrok barlangja,
hanem az imádságnak háza...“

Tisza Kálmán beszéde a vita csucs-
pontja. Most már csak lefelé mehetünk.
Ez a ragyogó hegyesücs tele volt világos-
sággal és verőfényvel. Lent a völgyre
már árnyék borul, de ez a csucs, a poli-
tikai bölcseségnek és az állami szempon-
tok méltatásának ragyogó esücsa, mesz-

ceéttle, az én hazám, az én váram, hivat-
kozván ezzel szabadságára, — nekünk
magyaroknak is, alkotmányunk egyik
ments-várunk, ez oltalmazója, biztosítója
szabadságunknak.

Hogy az 1848-iki alkotások jelentősé-
gét kellőképp mérlegeltesük és megért-
hessük, vessünk rövid pillantást hazánk
alkotmányos fejlődésére. Ha eltekintünk a
vérszerződés mythoszi korától, a pusztas-
zeri első szervezkedés homályától, alkot-
mányos szervezetünk első alapjait Szent
István rakta le, megteremtette az országos
rendeket, az ország belső szervezetét, a
még lazán összefüggő törzseket szorosabb
egységbe fűzte és az állami önállóság és
függetlenség jeléül föltette a szent koro-
nát, melyet még mai napig is, épen mint
az állami önállóság és függetlenség jelvé-
nyét, különös tisztelettel őrizünk.

A nemzetet akkor csakis a nemesség
képezte, vagyis azok utódai, akik a hon-
foglalás dicső munkájában részt vettek, a
kik a keletről elszakadt törzseknek hazát
szereztek és akik ezen hazai földnek vé-
delmére első sorban voltak kötelesek
vérüket áldozni. A betelepítésekkel, be-
vándorolt szabad népekkel nőtt a nemes-
ség száma, de megoszlott jelentősége,
melyből különvált a kismemesség, külön a
főmesség, melyhez a főpapság csatlakozott.
De bár hatalomra, befolyásra a nemesség

kettévált, egy volt az a jogokat tekintve.
Ama sarkalatos jogok, amelyeket az arany
bulla a nemesség részére biztosított, ama
kiváltságok, melyek közönségeikben meg-
erősítvék egyaránt szólnak a kis és főne-
mességnek. Az egyik sarkalatos jog a
törvény alkotás joga minden egyes ne-
mesre nézve fennállott és a Rákoson tar-
tott nagy országgyűléseken fejenként je-
lenhetett meg minden nemes. A kör kissé
tágult, amidőn Zsigmond a városok kö-
veteit is meghívta, de azért a városok
nem olvadtak belé a nemzet testébe, ide-
genek maradtak annak polgárai, külön
fejlődtek, különállók volt életük. Mátyás
korszaka új nemességet teremtett, mely
csakhamar a régi nemesség méltó tár-
sáivá szegődött és az 1525-iki alkotmá-
nyos küzdelmek megteremtettek Verbőczy
hatalmas hármaskönyvét, a magyar ne-
messég jogainak ezen evangeliumát.

A mohácsi vész egy csapással meg-
változtatta hazánk közjogi helyzetét, szo-
rosabban fűzve a Habsburg ház többi
tartományaihoz Bécs befolyása mind erő-
sebb lett hazánk ügyeire. A török betö-
rések, majd annak állandó letelepedése,
hazánkat szétdarabolta, különvált Erdély,
külön a Dunántul, a Tisza-Duna köze pe-
dig a török martalékává lett. Átalakult
az ország alkotmánya is. A nemesség nem
vehetett részt az ország határain Pozsony-

ban tartott országgyűléseken a megyékbe
szorult és ettől fogva a nemzeti élet, a
nemzeti öntudat, a megyében talált me-
nedéket. Nem fejenként, csak követeivel
vett részt a nemesség az országgyűlésen
és az ország alkotmányának most már a
megyék váltak igaz bástyájává. Ama más-
fél százados küzdelemben, melyet a nem-
zet a török ellen vívott, ama századokon
át folytatott élet halálharcban, melyet a
bécsi udvar összpontosító rendszere mel-
lett folytatott, a megye volt az erős
bástya, melynek falain szabadságunk és
alkotmányunk ellen intézett minden tá-
madás megtörtött a megye hű öre volt
nemzeti alkotmányunknak, nemzeti joga-
inknak és nem egyszer emelte föl hatal-
mas szavát azok védelmében.

Szomorú korszaka ez hazánk törté-
netének. Az ország területileg szétlara-
bolva, a nemzet a vallási harcok által
teljesen szétágazva, a lakosság a török
folytonos pusztításainak és zsarolásainak
odadobva, valóban ezen sebből vérzett
az ország és mindezekhez járult a bécsi
udvar állandó törekvése, hogy Magyar-
ország önálló államiségét megszüntesse,
a magyar nemzet ellentállását megtörje,
külön alkotmányát konfiskálja és Ma-
gyarországot területi és állami tekintet-
ben Ausztria többi államaival egybe fo-
raszsa. (Vége köv.)

szire ellátszik. A völgyben lent tanyázó ellenzéki hadak magasan látják maguk felett...

Mély hatással volt a Házra, még az ellenzékre is, mikor Tisza Kálmán kijelentette erős hittel, hogy a javaslat javára fog válni az állami segítségben részesülő egyházaknak. Volt egy másik javaslat, a középiskolák rendezéséről szóló, amely az ő miniszterelnöksége idején készült. Akkor is lázongtak a felekezeti szenvedélyek. Őt egyenesen Thunhoz hasonlították, egyháza halálos ellenségéhez. De a törvény bevált és a protestánsokra nézve gazdag gyümölcsöket termelt. Megjósolja: ezzel a törvénnyel is úgy lesz. Az unokák áldani fogják azok emlékezetét, a kik a javaslatnak férfiasan védelmére keltek.

Tisza beszéde után lehetetlen a javaslat ellen a siker reményével izgatni és küzdeni. Ez a beszéd a javaslat sorsát eldöntötte.

Debreczeni lóversenyek.

Első nap.

Derült idő volt, mosolygó ég ragyogott le a nagy térségre, melyen a fellebogozott tribün állott, hol nagy mennyiségben gyűltek össze az érdeklődő közönség elítjéi, hölgyek és férfiak. Az igazgatóság tagjai külön tribünön foglaltak helyet, névszerint gr. Degenfeld Imre, báró Harkányi Andor Simonffy Imre kir. tan. polgármester és gr. Szapáry György. Birák: Ifj. gróf Nemes János és Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester.

A pályaterén megjelent a városunkban időző Perczel Dezső belügyminiszter családjával.

A verseny következőképen folyt le:

I. Nyeretlenek eladóversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Távolság 1600 méter. Nevezve volt 10 ló, indult 8. Első lett könnyen Geist Gáspár 36 p. k. Chimay hercegnője. Lovagolta Horthy Szaboles. 2-ik Degenfeld Imre gr. It's curioussa, lovasa volt Pejachevich A. gr. Totalisatőr 2-6.

II. Debreczen sz. kir. város díja, 100 arany, melyből 90 arany a győztesé, 10 drb a másodiké. Távolság 1400 méter. Nevezve volt 10 ló, indult 6. Könnyen első Liphay Béla Balsaminája, lovagolta Eltz Hugó br. 2-ik Bethlen Károly gr. saját Hegyesén. Tot. 2-4.

III. Hortobágyi díj. Első 1200 korona. 2-ik 200 korona. Adja a földmivelési miniszter. Távolság 1600 méter. Neveztetett 12 ló, indult 6. Elsőnek beérkezett Geist Gáspár Fodrász. Lovagolta Gömörly Viktor. 2-ik Liptay Béla „Nyiri bieskása”, lovagolta Eltz Hugó. Tot. 2-3.

IV. Eladók gátversenye. Egyleti-díj 1-ső 1000 korona, 2-ik 200 korona. Táv. 2400 méter. Neveztetett 9 ló, indult 3. Elsőnek beérkezett Geist Gáspár „Dogoresse” négy éves sárgája, lovagolta Horthy Szaboles. 2-ik Hummel Árpád Torontálja, lovagolta báró Szentkereszt István. Br. Pletzger Rudolf Zaunkönigje kitört. Tot. 2-2.

V. Szent Györgyi akadályverseny. Első-díj 1200, második 200 korona. Adja a földm. miniszter. Távolság 4000 méter. Neveztetett 11, indult 4. Első Liptay Béla Csehije, lovagolta br. Eltz Hugó, második Geist Gáspár „Lim-lomja”, lovagolta Horthy Szaboles. Tot. 2-4.

VI. Eladók akadályversenye. Egyleti-díj elsőnek 1000, másodiknak 200 korona. Távolság 3200 méter. Neveztetett 9, indult 4 ló. Első br. Szentkereszt Buksija, lovagolta a tulajdonos, 2-ik gr. Pejasevich Albert Denevérje, lovagolta Pfeiffer N.

Nagy kár, hogy Tolnay Regináld erdélyi nagybirtokos lovai a gondatlan vasúti szállítás miatt összetörve érkeztek meg s így nem is versenyezhetek. De

igy is nagyszabású volt a verseny, mert nem kevesebb, mint 32 ló startolt s különösen az első 3 versenynél szép mezőnyök indultak.

Második nap.

Jóval nagyobb közönség nézte végig a második napi versenyeket. Az idő pompásan kedvezett, a nap sugaraival beárnyozta az egész gyepet.

A versenyek simán, minden nagyobb meglepetés nélkül folytak le. Csúpan a nyulási gátversenyben volt egy kis meglepetés. A tulfavorizált Dogaresse szemében, ki első nap győzedelmeskedett, elsőnek Risico érkezett be, míg Dogaresse utolsó volt. A versenyek lefolyása különben a következő volt:

I. Nyeretlenek versenye. 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Távolság 1200 méter. Indult 4 ló: br. Bánffy Albert Griff lov. br. Szentkereszt; Burger Sándor Kriterion lov. Pfeiffer Nándor; gr. Pejasevich A. Feé, lov. tulajdonos; br. Pletzger Rudolf Golden Residue lov. Mr. B. Brook. Első Feé, második Golden Residue. Tot. 2:2-5:7.

II. Totalisatőr verseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Távolság 2400 méter. Indult 7 ló: Burger Sándor Kisbér öcsese lov. Antal Miklós, gr. Degenfeld It's Curios lov. Pfeiffer N. gr. Degenfeld Imre Kékény lov. Gömörly Viktor, Geist Gáspár Fodrász lova. Horthy Szaboles. Liptay Béla Nyiri Bieskás lov. br. Eltz Hugó, gr. Pejasevich A. Dalffy lov. tulajdonos, br. Pletzger Rudolf Rainbow lov. Mr. B. Brook. Első Fodrász, második It's Curios. Tot. 2:3-5:9.

III. Eladó verseny 1000 korona a győztesnek 200 korona a második lónak. Távolság 1600 méter. Indult 6 ló. Beóthy Pál Aristoteles lov. gr. Bethlen Károly, gr. Degenfeld Imre Lala lov. gr. Pejasevich A. Geist Gáspár Chimay hercegnő lov. Horthy Szaboles, Liptay Béla Bokás lov. br. Eltz Hugó, gr. Pejasevich A. Margit lov. Gömörly Viktor, br. Pletzger R. Pebble lov. Mr. B. Brook. Első Chimay hercegnő, második Lala. Tot. 2:3-5:8.

IV. Nyulási gátverseny. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Távolság 2400 méter. Indult három ló. Geist Gáspár Dogaresse, lov. Horthy Szaboles, gr. Pejasevich A. Risico, lov. báró Eltz Hugó, br. Pletzger Rudolf Zaunkönig, lov. tulajdonos. Első Risico, második Zaunkönig. Tot. 2:6-5:17.

V. Nagy akadályverseny. 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Távolság 4800 méter. Indult 6 ló: gr. Bethlen Károly Hegyes, lov. tulajdonos; Geist Gáspár Limlom, lovagolta Horthy Szaboles; Liptay Béla Csehi, lov. Pletzger R.; gr. Pejasevich A. Olyan, Pfeiffer N.; Perczel József Galárd, lov. Perczel Mór; br. Szentkereszt Pál Buksi, lov. tulajdonos. Első Csehi, második Buksi.

VI. Mezei gazdák versenye. Első díj 100 korona, második 60 korona, harmadik 40 és negyediknek 20. Első Kecskés János, második Morvai Ferencz, harmadik Luczián János, negyedik Kis Gábor.

Lovar egyleti gyűlés.

A szombati lóverseny után este 7 órakor a városháza nagytermében lovar egyleti gyűlés volt. Jelen voltak: Simonffy Imre polgármester elnök, Liptay Béla, Nemes János gr., Degenfeld Imre gr., Komlóssy Arthur, Király Gyula, Graefl Jenő, Vecs y Zoltán, Szapáry György gr., Geist Gáspár és Engesser József egyleti titkár. A múlt évi gyűlés jegyzőkönyve észrevétel nélkül elfogadtatott és hitelesített. Utána Engesser József olvasta fel titkári jelentését, mely szerint az egylet 10.000 koronát adott egyleti versenydíjakra,

az állam pedig 4000 koronával járult a díjazáshoz. Tagokul ujonnan beléptek Somsich Béla gr., Feilitseh Berthold br., Burger Sándor, Strada fhn. Az elhalt Steinfeld Mihály igazgatósági tag helyére Liptay Bélát választották meg. Az egylet a gazdasági lódíjazására 5 drb aranyat szavazott meg. Végül köszönetet mondtak Engesser József egyleti titkárnak buzgó működéséért s ezzel a gyűlés véget ért.

Gyászrovat

† Kohn Mór, régi debreczeni polgár vasárnap este elhunyt 68 éves korában. A boldogult évtizedeken át szállítója volt a katonaságnak. Volt is egy időben nagy vagyona, a mely az utóbbi időben eluszott a különféle balsikerű vállalatokban. Vagyonos korában a jótékonyabb emberek közé tartozott, a kinek Nagyvárad-utcai házáat városszerte ismerték a szegények. Halálát özvegye és kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunytat a közönség nagy részvéte mellett ma délután 5 órakor helyezték nyugalomra.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

A király Szegeden.

Szeged, április 17. A király ez év október havában Szegedre jön és személyesen nyitja meg a most épülő óriási utász-laktanyát. Ő felsége utoljára 1893-ban volt Szegeden. A tiszaparti metropolis nagy pompával készül fogadni az uralkodót.

A miniszterelnök diszpolgársága.

Budapest, április 17. Kolozsvár város küldöttsége ma délelőtt adta át br. Bánffy Dezső miniszterelnöknek a miniszterelnöki palotában a város remek diszpolgári oklevelét. A küldöttséget Albach Géza kir. tanácsos polgármester vezette. s tagjai voltak a város képviselői Hegedűs Sándor és dr. Groisz Gusztáv. Sándor József orsz. képviselő, Szraczina Géza polgármester helyettes, továbbá a város legtekintélyesebb vezető férfiai a társadalom minden rétegéből.

A husz tagú küldöttség élén Albach Géza kir. tanácsos polgármester nagyhatalásu beszéddel adta át a város diszpolgári oklevelét.

Az elhangzott éljenzés után a miniszterelnök láthatóan kellemesen meglepve és megindulva mondott köszönetet azért, hogy szülő városa, hol gyermekkorát és ifjuságát töltötte, diszpolgárául választotta. Kétszeresen jól esik ez azért mert erre az a királyi kézirat adott alkalmat, melyet ő felsége a tiz szobor létesítése ügyében kiadott. Ebből örömmel látja, hogy az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére irányuló politikája, melynek legbiztosabb alapja a koronával való együttérzés és haladás, visszhangra talált a nemzet kebelében. Halálával tölti el, hogy kedves szülővárosa ezt a politikát támogatja és midőn ezért köszönetét nyilvánítja, biztosítja a küldötteket, hogy nem csak mint miniszterelnök, hanem mint magán emberek is mindig igyekezni fog a város jogos érdekeit előmozdítani, kulturális és közgazdasági haladását támogatni.

Délután két órakor a küldöttség tiszteletére fényes díszben volt a miniszterelnöki palotában.

A miniszterelnöknek átadott diszoklevél remek kivitelű munka, pergamenre írt antik iniciálékkal, gazdag kötésű kék bársony táblában, felül a város és a losonezi br. Bánffy család címereivel.

NAPI HIREK.

— **Puky Gyula kir. táblai elnök nyugalmába vonulása.** Némely lapok közleményei Puky Gyula kir. táblai elnök nyugalmába vonulásáról mint befejezett dologról tesznek említést. Illetékes helyről szerzett értesüléseink szerint ezek a közlemények tévesek, a mennyiben Puky Gyula kényszerülve volt ugyan súlyosabb jellegű szabadságidőt venni igénybe, ámde a szolgálat alól való végleges felmentését csak szabadságidejének lejártá után és csak akkor szándékozik kérni, ha egészsége addig helyre nem áll annyira, hogy hivatalos teendőit minden fennakadás nélkül elláthassa. De ez esetben is ebbeli kérelmének eredménye még mindig attól függ, vajjon a miniszterium a felmentést a nyugdíj törvény értelmében megadhatónak fogja-e találni s ez irányban a király elé javaslatot fog-e terjeszthetni vagy sem.

— **A közjegyző helyettese.** A közjegyzői kamara tegnap tartott ülésén Paksy Imre debreczeni közjegyző halálával megüresedett közjegyzői iroda vezetésével dr. Pallay M. Béla eddigi közjegyző helyettesét bízta meg, ki évek óta helyettese volt a közjegyzőnek s eddigi működésével, szorgalmával s előzékenységgel megnyerte a közönség bizalmát.

— **Megyei gyűlések.** Hajdúvármegye állandó választmánya holnap reggel 9 órakor tartja ülését. — A számonkérőszék május 3-án d. e. 9 órakor ülésezik. — A vármegyei közgyűlés május hó 7-én lesz.

— **A debreczeni gazdasági tanintézet ifjusága** ma délelőtt 9 órakor ünnepelte a 48-as törvények ötvenéves évfordulóját. Az ünnepély a tanintézet nagytermében folyt le a tanári kar jelenlétében. Szűcs Mihály igazgató lendületes beszédben méltatta a 48-as törvények vívmányait. Novotny Viktor ifjusági elnök, az ötven év előtti dolgokról olvasott föl nagy tetszés mellett. Ormándy János segédtanár történelmi vonatkozású beszédben lelkesített és valóban megillette az ifjuság hazafias érzületét. Az ünnepély a Hymnusz éneklésével végződött.

— **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma e héten, kedden, ápr. 19-én délután 3 órakor folytatólagos gyűlést tart a f. hó 17-én tartott presbyteri gyűlés tárgysorozatában foglalt ügyek tárgyalása végett. Az elnökség kéri a presbyteri tagokat, hogy e gyűlésen a tárgyak fontosságánál fogva elmaradhatatlanul és pontosan szíveskedjenek megjelenni.

— **A szabadságharozói ereklye muzeum.** A gróf Kreith-féle 1848/49-diki ereklye muzeum megbíralására kiküldött bizottság — mint értesülünk — kinyomatta a muzeum újonnan felvett leltárát s úgy terjeszti azt Simonffy Imre polgármester elé, aki e hét folyamán újabb értekezletet hív össze a további teendők megbeszélése végett. A Kreith-féle muzeum egyrésze jelenleg a Kassán rendezett 1848/49-ki ereklye kiállítás egyik érdekes, gazdag látnivalóját képezi s csaknem két termet tölt be. Debreczenre nézve, föltéve, hogy idekerül a gyűjtemény, sajnos, hogy a Kassán lévő emlékek közül három igen becses darab: Kossuth Lajos fekete mahagoni asztala, mely turini fogadó szobában állott, s két leghivebb arczképe a nagy hazafinak, Kossuth Ferencz eredeti festményének másolatai a kassai felsőmagyarországi muzeum birtokába mennek át.

— **Eljegyzés.** A következő francia szövegű eljegyzési értesítést vettük: Michel de Könyves Tóth Ingenieur diplomé Amélie Angeline Barzal Vve Della Donna mariés, Budapest, 1898. ápril 16.

— **A vitéségi érmek ügyének rendezése tárgyában** a közös hadügyminisztérium akként intézkedett, hogy akik első osztályú arany vagy ezüst vitéségi érem birtokában vannak, de jelenleg pótdíjat nem kapnak, annak elnyerése végett lakhelyük pontos megjelölése mellett s a jogcímet igazoló okmányok kapcsán, hozzá folyamodjanak és törvényszékkéleg bizonyítani tartoznak azt is, hogy érmüket büntető ítélettel el nem vették. Az ily tárgyú kérvények a lakóhely hadkiegészítő parancsnoksághoz adandók be. A pótdíjak kifizetése évenként utólagosan történik s a nyugtán vagy a közigazgatási vagy hivatali hatóságokkal igazoltatni tartoznak, hogy hol laktak és hogy életben vannak az illetők.

— **Ünnepély az orsz. tanítói árvaházban.** Az orsz. tanítói árvaház növendékei e hó 17-én d. u. 3 órakor az intézet nagy munkatermében ünnepelték meg az 1848-iki törvények szentesítésének nemzeti ünneppé avatott napját, április 11-ét. Csekélyszámu, de intelligens közönség hallgatta végig a növendékek szép énekszámait, szavallatait, Kozma László igazgatónak a növendékekhez intézett, honszeretetre, vallásosságra és testvéries együttérzésre buzdító megható gyönyörű beszédét. Kár, hogy a löverseny miatt nagyobb közönség nem jelent meg, mert úgy a szép öszhangzatos éneklés, valamint az ünnepély lefolyása általában teljes elismerésre méltó és hatású volt. Az ünnepély lefolyása következő volt: „Királyhimnusz” énekeltek a növendékek. Márkus Juliska igen szép szavallata. Ima, ének. Kardos István szavallata. A „Hymnus” éneklése. Kozma László íg-beszéde. Hirschben Fáni szavallata. Nép-dalok. Ignácz Béla szavallata. Holler Dezső szavallata. Induló. Ének. A szép ünnepély Kozma László igazgatónak a közönséghez intézett beszéde után véget ért. A felügyelő bizottság tagjai közül Márk Endre volt jelen.

— **Paksy Imre temetése.** Nagy számu közönség részvétele mellett temették tegnap d. e. Paksy Imre kir. közjegyzőt. Végtszességétételére vidékről is sokan érkeztek, köztük a debreczeni közjegyzői kamara vidéki tagjai. A koporsó felett Könyves Tóth Kálmán tartott megható gyászimát.

— **Nagyvárad a hírlapíróknak.** Nagyvárad közönsége ritka érdeklődést nyilvánít az odaváló sajtó iránt, amelynek fejlődését kulturális szempontból igen fontosnak ismerte föl. De nemcsak a sajtó fejlődése, hanem a hírlapírók helyzete is érdekli Nagyvárad közönségét. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a nagyváradai pénzügyek kivétel nélkül kisebb-nagyobb összegeket juttatott a vidéki hírlapírók szövetségének pénztárába. Így a Nagyvárad Takarékpénztár 100 forinttal a szövetség alapító tagja lón, a Bihar-megyei Takarékpénztár 30, a Bihar-megyei Bank 25, a Gazdasági és Iparbank 20, a Polgári Takarékpénztár 10 frtot adott. E pénzügyzeteknek külön átiratban mond köszönetet a választmány.

— **Diszes esküvő.** Diszes esküvő volt Szabadszálláson folyó hó 14-én, Koszorus Ferencz m. kir. honvédszázados esküdtött örök hűséget Tóth Gábor ev. ref. lelkész s felesége Gerenday Katalin leányának Katinkának. A házasság a polgári törvény szerinti felső előri Paál István szabadszállási főjegyző előtt kötöttet, mely után a násznép a református templomba vonult, ahol az örömszülők Koszorus Lajos debreczeni ügyvéd s földbirtokos és felesége, Baksay Sándor főesperes és felesége, a kiterjedt rokonság és a helybeli jóbarátok jelenlétében fötsztelendő Szász Károly püspök ur eskette s áldotta meg az új párt, amikor is gyönyörű beszédet mondott megható ihlettel a szeretetről. Násznapok

voltak: Dr. Nagy Albert m. kir. honvéd főorvos a vőlegény részéről; Kesserü Lajos ev. ref. lelkész, a menyasszony részéről. — Nyoszolyó lányok: Szász Margit, Dömötör Mariska, Gerenday Margit, Martinovics Ilonka, Paál Flóra. — Vőfélyek: Dr. Kesserü Lajos, Kesserü Kálmán, Eötvös József, Kesserü Ferencz, Kesserü István. A szép lakodalom virradtig tartott. Ezen tiszta szerelemből kötött frigyét állandó boldogság kövesse.

— **A tudományos akadémia üdvözlöte.** A m. kir. tudományos akadémia titkára, Szili Kálmán tegnap megleghangu táviratot intézett dr. Benedek Jánoshoz a Csonkai-kör titkárához, melyben üdvözlö az akadémia nevében a kört a Fazekas Mihály emlékkövének leplezése alkalmából.

— **A sorozás.** Április 21-dikén kezdődik Debreczenben a sorozás s 26-dikáig tart a Pavillon kaszárnyában. A kik meghívót nem kaptak, érdekükben mielőbb jelentkezzenek a katonai ügyosztályánál (Hungária épület.)

— **Katonai beszállásolás megváltása.** A folyó évi május hó 1-től 1899. évi május hó 1-ig terjedő időre a katonai beszállásolás terhét meglehet váltani. Ez iránt a jelentkezéseket szóval vagy írásban a katonai ügyosztály naponként 8-12 óráig elfogadja egész május hó 15-ig. A megváltás bejelentésével a háztulajdonosok siessenek, mert az egész nyáron nagyobb számu katonaság beszállásolásra van kilátásunk.

— **Egy gyermek halálos balesete.** Baresi Julianna 7 éves leány tegnap Csege községben szülei távolléte alatt a homokbuczkánál játszadozott. Ahogy egy mélyebb fekvésű helyre ment, egyik homokbuczka a gyermekre esett s maga alá temette. Mikor rátaláltak, a gyermek már hálva volt. A vizsgálat megállapította, hogy a gyermek haláláért senkit felelősség nem terhel.

— **Az öngyilkos Hutflessz Aladárt** tegnap temették Budapesten ág. ev. szertartás szerint a kerepesi-uti temetőbe. Egy budapesti lap szerint Hutflessz Aladárnak valami nő miatt amerikai párbaja lett volna egy ismerősével és a fekete golyót ő huzta ki. Lehet, hogy e miatt örült meg és ezért látott mindenkiben ellenséget.

— **Három thea, egy üveg bor — tizenhat forint.** A magyar népnél már közmondássá vált, hogy a koresmárosok dupla krétával számítanak. Fischer Adolf nyugoti sori koresmáros azonban még azokon is tultesz, kik netalán dupla krétát használnak a számadásnál. Tegnap fényes biznyságát is adta ennek. Dudás József betért koresmájába kissé pityókásan s megivott három theát, felliter bort s egy fekete kávé. Fizesésnél Fischer esupán tizenhat forint 50 krajczárt számított az elfogyasztott italért. Ez még nem lett volna olyan nagy baj, de mikor Dudás kijött a koresmából, tárczája 80 forinttal együtt eltűnt. A rendőrség most nyomozza az eltűnt pénzestárczát.

SZINHÁZ.

* **A Gésák.** E bájos operette iránt nem szünik az érdeklődés. Szombaton is zsufolt ház előtt adták. Az érdeklődést fokozta az a körülmény, hogy már a délutáni órkban elterjedt a hire, hogy Perczel Dezső belügyminiszter is megjelen a színházban. A belügyminiszter tényleg végig nézett egy felvonást egy első emeleti páholyból, de szerényen behúzódott a páholy mélyébe, úgy hogy nem igen láthatta senki. Sajnos, az előadás nem tartozott a sikerültebbek közé. Mégis kiegészített a késéseket és egyik-másik előadó kedvetlenségéért F. Kállay Lujza gyönyörű éneke. Csaknem minden énekszámát meg kellett ismételnie a követelő, zajos tapsokra. A III. felvonásban remek jotesipke-köpeny borította alakját; a kö-

peny művész kézi festése feltűnést keltett. Az ékes köpeny Eröss színházi festő munkája. Serfözy Zseni kedves és eleven Rolly-Polly volt. Ez alkalommal mutatkozott be Mezei, az új baritonista kis szerepben. Egyelőre az volt konstatálható, hogy jó alakja van, tud énekelni is, de Békéssyt csak helyettesítheti és aligha pótolhatja. Sziklay pompásan játszott s jól megérdemelt öt pecsétet levelet is kapott. A karokra megjegyezzük, hogy hol előbb, hol utóbb jártak mint a zene.

* **Rezervisták.** Ez a pompás énekes bohózat került tegnap este színre. Az új baritonista Mezey Andor ezuttal lépett fel másodszer Vödrös tejesarnok kihordó szerepében. Kielégítő sikerrel állta meg helyét, hamarosan nem tudja ugyan felejtetni Békéssyt, ami érthető is, és sokan vannak akik az igazgatót akarják felelőssé tenni Békéssy távozásáért, holott az igazsághoz hiven tartozunk kijelenteni, hogy Komjáthyt annak távozásáért szó nem illetheti, mert Békéssy öt évig volt tagja Komjáthy társulatának és mégis elszerződött a szokásos szerződési idő bekövetkezése előtt anélkül, hogy ezen szándékát és feltételeit Komjáthyval közölte volna. Mezey természetesen nem pótolhatja teljesen Békéssyt, de egyike azért a vidék használhatóbb baritonistáinak, mert prozája és játéka jó, éneke pedig az eddigiekből itélve szintén kielégítő, a tüzetesebb bírálatot fentarjuk arra az időre, majdha alkalmunk volt öt több oldalról megismerni.

F. Kállay Lujza eleven, fürge játéka s éneke nem tévesztette el a kellő hatást, Kaposy Józsa az első felvonásban elég természetesen játszott, de később kikökönt a természetességből s ezáltal sokat rontott szerepéből. Énekére csak az a megjegyzésünk, jól tenné ha a koloratúrázást végképen elhagyná, mert a tegnapihoz hasonló trillázást nem óhajt a közönség hallani. Szathmáry Árpád Butter Flóriánja igazi kabinet alakítás volt. Bartha Dorongy örmesterét szivesebben láttuk volna Püspöki Imrétől, kinek e zsánerű alakításait jól ösmerjük s szivesen látjuk. Tanay Frigyes Látrányi Oszkár szerepében pompás alakítást nyújtott. A többi szereplők jók voltak. (I. j.)

CSARNOK.

A „Holló.”

— Irta: Baltazár. —

Ketten versengtek Csák Tilda kezéért: a becsület és pénz; Szentpáli Jób Borád Fülöppel, a tiszta szerelem, a féktelen vágygál. Szép is volt Tilda, mint ha csak természetén Diána istennő ismételte volna meg magát. Szép és ártatlan arca, szive, lelke mint a hajnal szüzi harmata. Nem volt senkije a világon, senkije a mostoháján kívül, ki az árva leányban, megtestesült istenáldásokkal könyörtelen szívében rideg számvetést csinált: oda szánta azokat a megterhelt családi vagyton tisztázására s magának nagyuri kényelem szerzésre eszközöl.

— Hallod-e Tilda! Borád Fülöp komoly szándékkal járt nálam: szívet, lelkét, vagyonát, mindenét lábaidhoz teszi és cserébe csak az „igen” szót várja ajkaidról.

— Oh! anyám már megint ez a gyöttrő téma; hiszen jól tudod, hogy Szentpáli Jóbbal örök szerelmet esküvénk egymásnak. Mondod: szívet, lelkét, vagyonát adja Borád Fülöp. Szívet... lelkét... azokat réges régen szétosztogatta már kétes hírű kalandjaiban. Hanem a vagyon... vagyon: azt juttatott neki bőven a szerencse. A Jób szerény ősi háza, telke nem mérközhetik Fülöp fényes kastélya s uradalmával; amannak egy szál vitézi kardja, ennek csillogó kincstára, hol halomban az ékszer és arany: ez a különbség azt tudom, mi téged Fülöp pártjára állít.

— Még ha úgy volna is; szent kötelességemben hiven járok el kedvos leányom, ha jövődről gondolkozva az anyagiakat is számba veszem. Jób adhat neked szerelmet, de hidd el azt nekem, hogy a szerelem olyan, mint a délibáb; csak a napfényben enyelgi bűvös tánczát; de ha gondokkal borul az ég, helyén csak egy nagy szürkesség, halotti hallgatás marad. Fülöp kínál neked szerelmet, és vagyont, két rendíthetetlen oszlopát a boldog jövődnek.

— Boldog jövődről beszélsz: az én boldog jövődöm messiása Szentpáli Jób: az ő nevét szívemnek titkos ébredésén földön fölüli hatalom zengette nekem: az ő képe altat, az ő ébreszt és kíséri folyton lépteim. Ne bánts anyám, ne bánts, nem vagyok már én az enyém, sem a tied, sem senkié, csak egyedül az sővé; beszélj, ő velem s amit ő végez, az szent lesz előttem. — De ne aggaszson téged az én jövődöm. Jób szegény, igaz; de egy vitéz leventének, a milyen ő nem kell egyéb csak egy jó kard és egy harez mé. Ez mind kettő meg van neki s az ilyen zavaros időkben egy nap földön futó lovag, holnap nagy ur lehet.

— Harezi ménről ne beszélj; a „Holló” tegnap a budai vásárról Borád Fülöphöz vezették.

Tilda arczán fájdalmas vonaglás rángott kereszül. Tudta, hogy Jób az eladósodott Csákorórság tisztázása s a mostoha által emelt akadály elhárítása végett minden áron pénzt akar szerezni s ime most kedvencez paripáját is, melyet ő nevelt, ő tanított, melylyel a budai vitézi tornán diadalt aratott halálos ellenségének képes volt eladni. Egy keserű könyvet lopva kitörölt s aztán tovább hallgatta mostoháját, ki így folytatá:

— Vigyázz leányom! a kalmárok keze már fojtogat, még egy hét és megütik a dobot a harneves Csák dominium felett; én csak beszármasztott vagyok a családban, de te, kinek erében nemes elődök vére lüktet, hogy tudod majd ki egyeztetni az ősi vér becsével, ha apád háza kalmár kezekre száll?

— Inkább és ezerszer inkább a telek, a ház, az ősi porta, mint az ősi vér hordozója önmaga.

— Mit értesz majd akkor, ha az irigyek kaján ujmutogatása mellett, ki kell hurezulkodnod e házból, hol édes anyád karjain csókban fürödve szunnyadt gyermekálmaid, hol minden talpalattnyi tér, minden butordarab díeső apádról beszél; el kell távoznod, mint hajléktalannak?

— Oh! van nekem, a ki hajlékot ad s oda téged is szeretettel vár és befogad.

— Hálátlan gyermek! nézz oda, a szomorú füzek bánatos sátorá alatt a szent homályban elrejtőzve áll a családi sírbolt, melyben az örök nyugalom álmát aluszszák boldogult apád, anyád s mind, akik csak a múltban kedvesek voltak előtted s majd jó a kalmár, ki vandal kezekkel ki fogja szórni a szent csontokat. És miért?... mert a hálátlan utód szerelmi vágya vaktüzeben megtagadja a kegyelet magasztos kötelmeit. Most menj s majd mikor szokott esteli imádat a kriptában végezed, el fogok menni; ott akarom újra számon kérni tőled elhatározásod utolsó szavait.

A mostoha látta, hogy jól számító szavai szívet találtak. Kezeit szívére szorítva, halálsápadtan, reszkető testtel hallgatag támolygott ki a szobából Tilda. A felkorbácsolt érzelmek gigászi csatája tombolt, marcangolt végig a gyöngéd nő szívében. Ábrándok, fényes álmok, boldogság, üdv... mindezekről le kell mondani. Még a reménynek csak egy gyöngye szála, melyhez fogózkodott kétségbeesve, görcsösen. Hátha még eljön Jób s megváltó szavára megnyílik a mennyujolag előtte? Hátha sikerült összehozni a szükséges összeget, mely boldogságuknak váltságdíja lesz?...

Es jön az est nehéz fellegekkel borusan, mint a közelgető halál; jött az óra, az esteli imádság áhitatos órája, mely a tiszta lelkeknek oly kedves, megnyugtató s most pedig, mintha az utolsó ítélet borzalmaival rémitene. És eljött Jób is, arczának minden vonásában hozva egy-egy lemondó bánatot:

— Eljöttem hozzád Tilda! elpanaszlani, hogy kétségbeesett törekvésem dacára is felét sem tudtam összehozni annak az összegnek, melyet az átkozott kalmár követel rajtatok. Anyád megirt nekem mindent... jól betanította Borád Fülöp, mikép szabjon elem lehetetlen feltételeket. Mindez azonban nem változtat a dolgon, csak az a kérdés, akarsz-e követni engem anyád ellenzése dacára is?

(Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Özv. Nagy Sándorné Vajda Zsuzsanna banki kaszálóját átruházza Nagy Gáborra 200 frt. értékben.

2. Szecsey László és neje Varga Erzsébet Mőricztelepi 35 számú házas telküket megveszik Tüdős András és neje Király Eszter 1250 frtért.

3. Debreczen sz. kir. város megveszi Hornyák József és neje Csikos Zsuzsanna guthi 19 hold 984 □ öl területű kaszáló birtokukat 1667 frt 26 krért.

4. Nagy Ferenc és neje Bihari Sára 19 hold 1264 □ öl területű nagy esereű kaszáló birtokukat megveszik Fekete Imre és neje Tar Juliánna sámsoni lakosok 1800 frtért.

5. Deák István Kis Szappanos-utczai 555 sorszámú házat megveszik Kernáts Gyula és neje Darvasi Réza 8000 frtért.

6. Mőricz András majorsági földjének 120 □ öl területét megveszik Szecsey László és neje Varga Erzsébet 300 frtért.

7. Tömöri Gáborné Tisza Zsuzsanna megveszi Nagy Sándor és neje Pap Juli-

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban. stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér, vámmentesen s hához szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (os. és hír. udvari szállító.)

Henneberg-selyem

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik.

anna
lőjük
Betti
Istvá
Ková
lián
Kocs
1450
Sáré
veszi
DEB
Folyó
Ma
A
Vig
Holn
Th
A
Csok
Fel
453. v. h
189
A
P. sz.
miser
részer
66 frt
február
kamata
perkölt
12-én
becsült
1898. é
kezdet
számu
tőkekö
gett is
bírói
azonna
esetén
De
393-1-

ánna 200 □ öl területű csapókerti szőlőjüket 800 frtért.

8. Löblovics János és neje Tischer Betti ondódi földjüket megveszik Kovács Istvánné Tordai Juliánna, Seres Mihályné Kovács Juliánna és Pap József 900 frtért.

9. Szilágyi József és neje Burai Juliánna homokkerti szőlőjüket megveszik Kocsis Mihály és neje Márkus Zsuzsánna 1450 frt.

10. Elek Mihály és neje Kerecsi Sáré 3266 sorszámu házastelküket megveszi Bodnár Balázs 1400 frtért.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 196. Páros bérlet 152.

Ma, hétfőn, 1898. évi április 18-án.

A kis alamuszi.

Vig operette 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Ifj. Bokor J.

Holnap, kedden, 1898. április hó 19 kén.

Thurzó Ilona vendégfelléptével:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konez Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Férfi ruhákra

Peruian, Tricot, Dascin, brassói és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cségnél, 1044

Debreczen, Rózsater.

453. v. k. sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 8942/98. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Killer Ede debreczeni lakos részére Steiner Jakab debreczeni lakostól 66 frt 10 kr. tőke, ennek 1895. évi február hó 10. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 30 frt 87 kr. perköltség erejéig 1897. évi november hó 12-én bíróság lefoglalt és 403 frt 10 kr-ra becsült háziutórok és egyéb ingóságok **1898. évi április hó 28. a. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Hatvan-utczán, 1524. számú háznál Grünhut Ferencz 25 forint tőkekövetelése és járuléka kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, adatként esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi április hó 12-én.

Török Péter

bírói kiküldött.

Debreczen sz. kir. város főispánjától.

298.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város folyó évi május havi rendes közgyűlésén egy **mezőbiztosi állás** fog választás utján betölteni, mely állás évi kilencszáz (900) frt fizetés és egyszázötven (150) frt lakbérből álló javadalmazással van összekötve. A megválasztandó mezőbiztos saját költségén tartozik lovat tartani.

Felhivatnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez, **f. évi május hó 15-ik napjának délutáni 6 órájáig** annyiival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1898. ápril 4.

Gróf Degenfeld József.

390-2-1

A buzinkai uradalomban (Abauj-megye) 1000 darab nemesített

rózsa

negyven legszebb fajból, **eladó.**

Ára 1 méter magasságig 35 kr., 1 méteren felül 50 kr. Bővebb felvilágosítást ad az **uradalmi intézőség.**

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,

zsindely- és deszka-tetők,

továbbá szőlőkarók

behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb, továbbá **ozulapok**, melyek a földbe ásatnak, **kerítések s gazdasági eszközök befestésére**, hordókban a 50, egész 250 súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) **kovácsok és lakatosok** részére ajánlja jutányos ár mellett:

Légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Több mint 100 év óta az előkelő közönség legkedveltebb illatszere

No. 4711. Eau de Cologne

(kék-aranszinű ozlmkével) készíti

FERD. MÜLHENS

Köln a/Rh. No. 4711.

Kapható minden finom illatszerüzletben.

Harmat-Crème

Arcz-szépitő és bőrápoló kenőcs.

A „Harmat-Crème“ egy teljesen ártatlan (ólom- és higanymentes) nem zsirozó, habszerű szépitő-szer, mely a bőrre kenetve annak **üdeséget, lágyaságot, finomságot, szép hamvaságot** kölcsönöz s hosszú időre megóvja az arcot a megráncczosodástól. A bőrbe teljesen felszívódván, nem hagy ennek felületén semmi zsirosságot, minélfogva nappal is használható. Nem teszi fényessé az arcot, de fehériti azt. Ennélfogva felülmul mindennemű készítményt. Kiváló eredménnyel használható a bőr minden tisztátalanságainál, minők a **vörösség, májfolt, sömör, szeplő, apró pattanások, bőratkák, mitesserek** továbbá jól használ **bőrrepedéseknel, hámlásnál, valamint napégette vagy szélkifujta arcznál és kéznél.**

A „Harmat-Crème“ használatánál az arcz szépsége, ifjúságot jellemző hamvasága, sikos puhasága, üdesége igen-igen soká megőrizhető, anélkül, hogy az a szervezetre legesekélyebb káros befolyást gyakorolna.

1 tégely Harmat-Crème ára 50 kr.

Készítő helye:

Mihalovits I. gyógyszertára a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

ad. 623. m. k.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város területén a városi vízvezeték céljaira végzendő **mély furási munkák** biztosítására **zárt ajánlati versenytárgyalás** hirdettetik.

A pályázati feltételek a városi mérnöki hivatalban (Hungária épület II. emelet 11. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A pályázatban részt vehet minden magyar honos, kiezen munkák elvégzésére képességét és gyakorlatát elfogadható okmányokkal igazolja.

Ajánlattevő köteles ajánlatához 300 frt azaz háromszáz forint bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolni s ezen bánatpénz ajánlata elfogadása esetén 600 frtra lesz kiegészítendő — s mint biztosíték a városi házi pénztár által letétben fog őriztetni.

Az ajánlatba hozandó egységárak számmal és betűvel is tisztán kiirandók s kijelentendő határozottan, hogy a helyi viszonyokat ajánlattevő ismeri s a feltételeket kötelezőnek elfogadja.

Az írásbeli zárt ajánlatok **1. 1898. évi május hó 2-án délután 5 óráig** a városi mérnöki hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok május hó 3-án d. e. 10 órakor ugyanott nyilvánosan fognak felbontatni.

Elkészve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A munkálatok vezetésével megbízott, „M. kir. közegészségügyi mérnöki hivatal” részére fenntartatik azon jog, hogy a beérkezendő ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy az ajánlatok mellőzésével a munka kiviteléről másképen gondoskodhassék.

Debreczen, 1898. április hó 9-én.

359—2—1

Mérnöki hivatal.

**Beocsini,
Portlandt,
Román cement**
és
kőbányai disztégla
gyári raktár.

Zsákonkénti és vagononkénti eladás. — Elismert legjobb cement.

Csapó-, Kis-Szappanos-utcza 407.

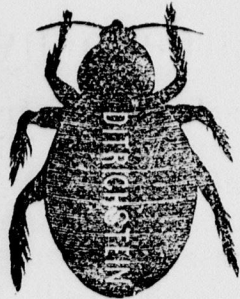
Stegmüller Árpád

építésznel.

328—15—12

Cs. kir. szab. Ditrichstein-féle poloskairtó szer

főlülmulhatlan hatása a poloskák és ezek petéinek kiirtásánál.

Alkalmazható mindenütt a nélkül, hogy ennek nedvessége folytán a kárpitokon, szöveteken vagy butorokon folt- vagy pecsétnyomot hátrahagyna. Orvosilag constatálva, miszerint a szoba levegője diszinficiálódik; nem lobbanékony és így a legkitűnőbb poloskairtó szer.

Ára füvegenként ecsettel 40, 75 kr., 1.50, 3 frt. Gummifecskendő 40 kr.

Egyidejűleg ajánlom kis **kézi gőzgépet**, melynek segítségével a poloskairtó szer gőze minden poloskafészekbe bevezethető, miáltal tökéletes és alapos kiirtás érhető el. — Ára ezen kis kézi gőzgépnek 2 frt.

Svábbogarak, oroszférgék, molyok és bolhák

legrövidebb idő alatt alaposan kiirtatnak **irtóporom** által.

1 doboz 40 kr. és 1 frt. — Gummifecskendő drbja 4 kr.

Megrendelések utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett pontosan eszközöltetnek

Ditrichstein Mór, Budapest, VII., Nyár-utcza 34. sz.

Elárusítók kerestafnek.

329—10—4

1.000,000

KORONA

Egy millió

nyerhető.

A 2 ik magyar kir. szabadalm.
osztálysorsjáték

50,000 nyereményének
jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb
nyeremény

1.000,000 korona.
Egy millió

A nyeremények következőleg vannak
beosztva.

Nyeremények :	Korona :
1 à	600.000
1 "	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
3 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.

50,000 nyer. és jutalom **13.160,000** ko.
ért.

melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9 §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyerési esélyeket nyújt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy
50.000 pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50,000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközökben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el :

Egész	eredeti sorsjegy	6 frt — kr.
Fél	"	3 " — "
Negyed	"	1 " 50 "
Nyolczad	"	0 " 75 "

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyeket az első huzásbani érvénynyel. Kívánatra utánvéttel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti huzási programot is megküldjük és minden huzás után, vevőink azonnal megkapják az eredeti huzási lajstromot.

Gyakran ezeket kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilátásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockáztassunk egy sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelmenyvel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb f. é. április 25-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.

BUDAPEST,

Gizella-tér 5. sz.